

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně

listopad 2022

Modlitba u kříže v Kronďlově ulici

2. října se uskutečnila tradiční modlitba u kříže v Kronďlově ulici na okraji Wilsonova lesa. V krásném slunečném počasí se společně s o. Petrem na tuto „minipout“ vydalo přibližně pět desítek farníků, kteří vytvořili příjemnou atmosféru, v níž byly modlitby na památku obětí

2. světové války prokládány zpěvem. Po dvaceti minutách příjemného duchovního a pěveckého zážitku na čerstvém vzduchu se zúčastnění rozešli do svých domovů či farní kavárny, aby po nasycení své duše učinili totéž i se svými žaludky při nedělním obědě. *Petr Zuziak*

Mariánky a misie

Mariánky – dívky, které jsou známy ze školních mší, kde předvádí evangelizační scénky, nebo jako pomocnice na misijních jarmarcích na CMcZŠ, kde již dlouhá léta funguje mariánská družina. Děti se schází jednou týdně a v rámci zábavných aktivit a tvoření se učí poznávat život a ctnosti P. Marie a napodobovat je. Každý si najde to své: někdy se hrají soutěže s mariánskou tematikou, někdy se tvoří z vosku, korálek nebo přírodních materiálů, občas se nacvičují divadýlka na školní mše svaté, dokonce vaříme a pečeme a jednou za rok vyrazíme na víkendovku plnou zábavy a přátelství. Zatím vždy naše kroky směřovaly na nádherné poutní místo k P. Marii Vranovské.

Mariánská družina patří pod celosvětové Sdružení mariánské mládeže (www.smmcz.eu), a tak některé z dětí přijmou závazek modlitby Zdravasů či růžence a vstupují do Andělského spolku, Mariánských dětí nebo Mariánské mládeže (dle věku a přijatého závazku). Slavnostní ceremonie se odehrává právě na zmíněné víkendovce, dív-

ky přijímají medailku Neposkvrněné P. Marie jako symbol SMM. Na tuto akci rády jezdí i mariánky, které již nejsou na naší škole nebo z nějakého důvodu nemohou chodit do družiny, protože se vždy s radostí vrací do náruče P. Marie a ke krásným vztahům, které se za ta léta vybudovaly. Od počátku se přátelíme s mariánkami na Lesné, které s námi jezdí na tuto víkendovku. A za naši mamkou Marií na Vranov u Brna nejezdí jen holčičky, ale také spousta kluků. Vždycky prožijeme překrásný a požehnaný čas.

Mariánky se také rozhodly zapojit do misijních aktivit na CMcZŠ, kde bývá několikrát za rok misijní jarmark. V rámci mariánské družiny vyrábí dobroty a výrobky na jarmark a ty starší se také zapojují do prodeje na jarmarku. Výnos jarmarku je určen pro dílo Mary's Meals, které je primárně určeno na pomoc hladovějícím dětem a propojuje humanitární pomoc se vzděláním. Tak se mariánky učí myslet na potřebné, pomáhat jim a připodobnit se tak svému vzoru – Panně Marii. *s. Edita*

Slovo úvodem

Vážení a milí farníci,

do měsíce listopadu každoročně vstupujeme slavením dvou liturgicky, ale i občansky významných dnů: slavnosti Všech svatých a Památky zesnulých. Že tyto dva dny jaksi logicky souzní, to cítíme. Ale napadlo mě už dříve, jestli se nemělo obrátit jejich pořadí? Přece až ten, kdo prošel branou smrti, může od Boha „přijmout vavřín spravedlnosti“...! (Tim 3,8) Jestliže tedy platí „smrtí ke svatosti“, nebylo by na místě postupovat podle časové posloupnosti? Neměli bychom nejdříve vzpomenout na všechny zesulé – a pak teprve oslavit ty z nich, kteří se ocitli v táboře vítězů, mezi Božími vyvolenými...?

Jenomže posléze jsem si uvědomil, jak mylná někdy může být naše pozemská logika, jak je náš racionální pohled zavádějící – zejména tam, kde vstupuje do hájemství Božího. Je to totiž opravdu smrt, která z člověka činí světce – nebo je svatost Božím darem, až posléze a definitivně završujícím, zpečetujícím předchozí pozemskou cestu...?! Může svatost vzniknout v jediném okamžiku, zvenčí, bez jakéhokoli lidského přičinění? Může do Boží slávy vejít ten, jehož pozemský život byl po všech stránkách „neslavný“...?

Jedna slavná kniha nese název „Věčnost začíná dnes“. I naše svatost je svou podstatou všední, rozuměj každodenní skutečnost. Nebo, přesněji řečeno, měla by být...!

Svatá Terezie od Dítěte Ježíše (tedy sv. Terezička) říká: Jak by chtěl prožít věčnost naplněnou dobrem ten, kdo nenaplnil dobrem svůj pozemský život...? A když ji spolusestra údajně jednou strašila: „Brzo si pro tebe přijde smrt!“ – svatá Terezie odpověděla: „Ne – pro mě si přijde Pán Ježíš...!“

Pro nás tedy neplatí „smrtí ke svatosti“. Pro nás kéž platí: Svatostí ke smrti!

*Váš farář
Petr Vrbacký*

Stalo se

V krásném prostředí barokního sálu na Nové radnici v Brně měl dne 29. září náš chrámový sbor samostatný večerní koncert. Na programu byla sborová díla autorů pěti století. Sbor řídil Pavel Kyncl.

~

Sbírka na novou střechu fary vynesla 34 780 korun.

~

V neděli 2. října jsme se pomodlili u kříže v Krondlově ulici za vězněné a popravené vlastence v Kounicových kolejích.

~

V sobotu 8. října proběhlo na faře setkání seniorů z naší farnosti

~

Školní klub Kotva uspořádal 9. října pro rodiny s dětmi tradiční hravé odpoledne.

~

V úterý 11. října se poprvé setkali letošní bířmovanci a katechumeni.

~

Neděle 23. října je dnem modliteb za misie.

Svatost křtu přijali:

2. 10. Tobiáš Wilhelm
9. 10. Simona Jánošová

Svatost manželství přijali:

1. 10. Jana Julíčková a Jan Stehlík
1. 10. Eliška Grůzová a Pavel Mastný

Augustin a pohřeb

„Ale vždyť při takovém nahromadění mrtvol ani nemohli být pohřbeni.“ Sugestivním výrokiem otevírá Augustin ve spisu O obci Boží kapitolu o pohřbu, respektive o jeho odepření křesťanům, které vyhubili barbarští nájezdníci. Stále nás jako křesťany může znepokojoovat válečná hrůza, která obrací živé bytosti v lány neoznačených hrobů. Ve středověku se význam pohřbu do posvěcené půdy dokonce posunul téměř k rozdílu mezi spásou a zavržením. Je z toho vidět, že Augustinovo učení bylo v tomto směru poněkud zapomenuto. Můžeme si ho připomenout (DCD I,10):

Zbožná mysl se příliš neleká ani toho, pamětliva proroctví, že ani trhající šelmy neuškodí tělům, určeným k zmrtvýchvstání, kterým ani vlas na hlavě nezahyne. Kdyby v budoucím životě nějak škodilo všechno to, co se nepřátelům nechce dělat s těly zabitých, pak by Pravda na žádný způsob neřekla: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabít nemohou.“ Ledaže by snad některý bláhovec chtěl tvrdit, že před smrtí se nemáme vrahů těla báti, aby tělo nezabili, ale že se jich máme bát po smrti, aby neznemožnili pohřbení mrtvol. Pak by ovšem nebylo pravda, že „kdo zabíjejí tělo, potom už

nemají, co by činili“; mohou-li mrtvolám způsobit tak velikou věc! Je vyloučeno, že by slova Pravdy nebyla pravdivá. Že vrazi zabíjejíce něco činí, to bylo řečeno proto, že v těle před zabitím je cit; potom však už nemají, co by činili, protože v těle zabitým žádného citu není.

Mnoho tedy bylo křesťanských těl, kterých nepokryla žádná země, ale nikoho z nich nevyloučil nikdo z nebe a země, kterou zcela naplňuje svou přítomností ten, jenž ví, odkud má svého tvora vzkřísiti. Právě se sice v žalmu: „Dali pozůstatky tvých služebníků za pokrm ptačtvo nebeskému, mrtvolu tvých svatých šelmám zemským; vylili jejich krev jako vodu kolem Jerusalema a nebylo nikoho, kdo by je pochoval“; ale tím je zdůrazněna spíše ukrutnost těch pachatelů nežli neštěstí jejich obětí. Takové věci se sice v lidských očích zdají kruté a hrozné, „ale drahocenná jest před tváří Páně smrt jeho svatých“. Proto všechny ty věci jako obstarávání pohřbu, zakládání hrobky a okázalost při průvodu jsou spíše útěchou pro živé nežli pomocí pro mrtvé. (...)

Je patrné, že na pohřbu z hlediska spásy duše nezáleží. Jde spíše o to, abychom ve chvíli smrti byli těmi svatými.

Daniel Blažke

Zaznělo v kázání

Ta místa, kde cítíme útoky zlého, jsou nepřímým potvrzením, že kráčíme správným směrem. Jinak bychom toho zlého nezajímali.

o. Petr Vrbacký

Co je pro naši víru nebezpečnější? Když Bůh vyslyší naši modlitbu, nebo když ji odmítne? o. Petr Vrbacký

Má se nás Bůh v čem zastat?

o. Petr Vrbacký

Okénko do minulosti

Od pražského jara po sametovou revoluci

Milí farníci, ještě dva články z této podkapitoly a dostaneme se k důležitému přechodu v dějinách našeho národa. Posledním duchovním správcem farnosti v době totality byl ustanoven P. Bohumil Pavlů.

P. Bohumil Pavlů (1974–1990)

Po odchodu P. Josefa Vítka se stal administrátorem farnosti P. Bohumil Pavlů, předtím kaplan u sv. Tomáše a dómský farář. Podle vzpomínek pana Ševčíka konal tuto službu velmi svědomitě. Dokládají to i četné zápisky ve farní kronice, která se nyní stává hlavním zdrojem informací. Co se tedy z ní dovídáme? V roce 1975 věřící oslavili 40. výročí posvěcení kostela, zazpíval sbor ze Starého Brna. V témže roce šest farníků přijalo na Petrově svátost bířmování, šestnáct dětí přistoupilo poprvé ke svatému přijímání.

Rok 1976 se nesl ve znamení instalace nových trojmanuálových varhan, jejichž zvuk odborníci označili za nejkrásnější v Brně. V roce 1978 farnost spolu s celou církví oslavila volbu nového papeže Jana Pavla II. Další velkou událostí ve farnosti bylo vysvěcení na kněze farníka Jiřího Cajzla. Další zápis z roku 1987 zaznamenává náhlé úmrtí dlouholetého kostelníka pana Josefa Hetmera. Jeho nástupcem se stal pan Josef Schmuk, který zde vypořádal už od roku 1968. Zajímavou zprávou je zmínka o pravidelných biblických hodinách konaných každé pondělí ve vyhlášeném Roce bible. Farníky oblíbenými se v 80. letech staly poutní zájezdy. Pravidelně se jezdilo za nyní už svatou Zdislavou do Jablonného v Podještědí. Tyto poutě organizoval pan Josef Adámek, veliký ctitel blahoslavené Zdislavy. Dalšími navštívenými poutními místy

se stal Šaštín, Tasovice, Mariánské údolí u Bratislavy, do Kostelního Vydří zamířily s poutníky dokonce dva autobusy.

Záznamů o životě farního společenství je ve farní kronice mnohem víc, než je zde uvedeno. Pod záštitou P. Pavla došlo také k mnoha úpravám a opravám. Např. byla instalována topná tělesa, pořízeny nové lavice do kaple Panny Marie, natřeny veškeré lavice, židle, dveře, i zpodobněnice a varhany, barevně upravena omítka kostela, bylo zavedené topení do lavic, nahrazeny novými svítidly původní visuté lampy.

P. Bohumil Pavlů odešel z farnosti v roce 1990, zasloužený odpočinek trávil v Telči, svém rodišti. Zemřel v Dačicích v roce 2004.

(Srov. Svatý Augustin..., str. 143–144)

s. Stanislava

O Lectio Divina se sestrami Michaelou a Michaelou

Od října se v naší farnosti koná Lectio Divina. Této formy modlitby je možné se zúčastnit každý sudý čtvrtek po mši svaté. Vede ji sestra Michaela Hana Vlčková z Kongregace svatých Cyrila a Metoděje, kterou střídá sestra Michaela Elžbieta Zych z Kongregace sester učednic Božského Mistra.

1. Jak a kde jste poznaly Lectio Divina?

MHV: V letech 2006–2008 jsem byla členkou Farního týmu Vranov n. Dyjí, kde jsem pracovala jako pastorační asistentka. Asi 1× za 14 dní jsme se scházeli s několika farníky a panem farářem na faře nad evangeliem následující neděle a společně jsme se nad ním sdíleli.

MEZ: Metodu lectio divina jsem poznala v řádu jako postulanka na duchovních cvičeních vedených formou této metody. Tehdy jsem zjistila, že ta metoda není pro mě něco nového, ale je něčím, čím už žiji, jen jsem neznala názvy etap. Když jsem byla v prvním ročníku gymnázia, Bůh mi dal milost obrácení skrze čtení evangelia a od té doby rozjímání jeho slova se stalo – a je pořád – mou každodenní potřebou.

2. Co Vás na této metodě četby Bible a modlitby nejvíce oslovilo?

MHV: To, že Bůh promlouvá ke každému osobně, v každý čas a nějakým způsobem. Pomocí metody Lectio Divina se může modlit člověk sám, jednotlivě, ale i společně, kde je výhodou sdílení těch, kteří se chtějí do modlitby zapojit. Často dochází ke vzájemnému obohacení a také ke sblížení zúčastněných.

MEZ: Mám moc ráda tuto metodu, protože mi pomáhá poznávat Ježíše, „vejít“ hluboko do Božího slova, a zároveň pomáhá Božímu slovu „vejít“ hluboko do mého srdce, a tím poznávat sebe samou očima Boha. Když se Slovo dotýká mého srdce, rodí v něm modlitbu, kterou bych já sama nikdy nebyla schopná zrodit. To je moje oblíbená etapa Lectio Divina.

3. Pro koho je, podle Vás, tento způsob určen, komu bude nejvíce „sedět“?

MHV: Je určen pro všechny, kteří se chtějí ponořit do textů Písma a věří, že skrze Boží slovo opravdu promlouvá Duch svatý k dotyčnému osobně.

MEZ: Myslím si, že každý si ho může vyzkoušet, a nejvíc ti, kteří by chtěli prohloubit svůj vztah s Kristem. Metoda však není nejdůležitější. Ona je jako instruktor, když se učíme plavat. Jen na začátku používáme jeho pomoc, ale pak už plaveme sami a užíváme si vodu.

4. Co byste díky ní chtěly farníkům předat – naučit je?

MHV: Osobní zkušenost s Duchem svatým. Právě to, že Bible je prostředek, pomocí něhož k nám promlouvá Bůh – proto Boží slovo – a že k nám promlouvá dnes, ke mně, konkrétnímu člověku v určité situaci. A že je škoda, že Bibli tak málo čteme nebo je pro nás třeba nesrozumitelná.

MEZ: Moc bych si přála, aby každý skrze Boží slovo objevil, jaký je Kristus. Nelze přece milovat někoho, koho neznáme. Největší chybou, kterou děláme při četbě Písma, je ta, že si hned klademe otázku: „co bych měl/-a dělat?“ Zatímco slovo chce nám především objevit Ježíše. Proto by první otázka měla znít: „jakého Krista tady vidím? Co On myslí a po čem toužím?“ Chtěla bych také, aby účastníci našich setkání zažili, že Duch Svatý dává světlo ne vždy bezprostředně nám, ale velmi často používá k tomu slova těch, se kterými Bibli čteme.

5. A nyní dovolte osobní otázku, obě jste řeholnice, kudy vedla Vaše cesta k tomuto povolání?

MHV: Moje cesta byla trochu klikatější, našla by se i nějaká zacházka, ale Bůh má naštěstí navrch a nasměroval mě nakonec správně. Nejvíc mně k povolání pomohly pěší poutě na Velehrad a také společenství vysokoškoláků v Olomouci, kde jsem studovala češtinu a němčinu na filozofické fakultě. Společně jsme podnikali různé aktivity – víkendovky, karnevaly, hry. Postupně mi došlo, že víra nespočívá v plnění povinností, ale především jde o vztah s živým a osobním Bohem. A pak si vybavuji okamžik, kdy mě Bůh přitáhl zvláštním způsobem k sobě a dal mi pocítit, že jsem originální a že je se mnou a že mu na mně opravdu záleží.

MEZ: Po svém obrácení jsem vůbec nemyslela na povolání. Pořád jsem si

přála být učitelkou matematiky, založit rodinu a spolu s manželem předávat našim dětem krásu Krista a křesťanského života. Teprve po 2 letech se ve mně během adorací začaly rodit myšlenky a touhy, abych žila jen pro tuto Ježíšovou přítomnost v Eucharistii, až jednou mi dal poznat, že On mne právě proto stvořil. Pak mi sám dal do ruky letáček naší kongregace, a tak jsem se stala jeho učednicí na věky.

6. Čemu se ve své komunitě i mimo ni věnujete? Kde se s Vámi farníci kromě kostela a hodin Lectio Divina mohou potkat?

MHV: Mám na starosti finanční stránku komunity, pracuji jako učitelka na CM-GaSOŠPg, vyučuji náboženství a křesťanskou výchovu. Ve farnosti sv. Augustina se pohybuji 13 roků, podle možností navštěvuji star-

ší a nemocné farníky se sv. přijímáním (někdy i bez něj), jako dobrovolník jednou týdně docházím na Žlutý kopec, kde si povídám a modlím se s pacienty MOÚ. Nejvíce mě baví přimlouvav se za druhé a předkládat Pánu jejich potřeby. V tomto jsou pro mě velkou inspirací starozákonní postavy Abrahám a Mojžíš. A ráda si s lidmi povídám o Pánu Bohu.

MEZ: První je adorace. Pak většinu času jsem v našem obchodě s liturgickými a náboženskými předměty na Kapucínském nám. 5 nebo šiji liturgické oděvy doma. Do našeho obchodu lidé přicházejí nejen nakupovat, ale také si popovídat o životě, o víře, často nám svěřují svoje starosti a bolesti, prosí o modlitbu nebo o pomoc v tom, jak se mají modlit. V rámci časových možností se věnuji také pastoraci mimo náš obchod: vedu Lectio Divina na spolču u bratřů minoritů a také duchovní obnovy v různých farnostech nebo hnutích.

Za odpovědi děkuje a vše dobré přeje

Jaroslava Otradovcová

Lectio Divina (latinsky Boží četba, svaté čtení) je metoda modlitby. Jde vlastně o rozjímavou četbu Bible, propojení četby biblického textu s vlastní modlitbou, meditací a kontemplací. Samotný pojem lectio divina se objevuje již u Órigena (3. stol.).

s. Michaela Elžbieta Zych

s. Michaela Hana Vlčková

Farní diář

20. 11.	Adorační den
25. 11.	Adventní duchovní obnova
26. 11.	Adventní duchovní obnova
27. 11.	První neděle adventní

Modlitba

Ano, Pane,
nevím den ani hodinu, kdy mne zavoláš,
ale dopřej mi,
abych dobrým životem,
milující Tebe, sebe a druhé
byl v té chvíli připraven
vstoupit do Tvé šťastné náruče.

*P. Mychal Judge OFM (*1933),
kaplan newyorských hasičů.
Zahynul při teroristickém útoku
v New Yorku 11. září 2001.*

Vybavení a výzdoba našeho kostela: Obraz Panny Marie s Ježíškem v Mariánské kapli

Poslední částí uzavřeme náš cyklus o výzdobě a vybavení kostela.

V kapli byl původně obraz Panny Marie Matky Dobré rady z roku 1935 namalovaný akademickou malířkou Milenou Šimkovou– Elgrovou. Podle fotografie byla plocha původního obrazu o něco menší; způsobovalo to výrazné orámování malby tmavší barvou nebo paspartou, což není možno poznat. Panna Maria s Ježíškem zde mají velmi láskyplný výraz a zejména Dítě se zdá o něco málo starší než na současném obraze. Typickým symbolem genazzanské Panny Marie – Matky Dobré rady je společná velká svatozář pro ni a pro jejího Syna, kterou malířka nechala přesahovat do zmíněného kontrastního rámu či lemu. Každý z nich má rovněž svatozář svou.

Obraz byl těsně po II. světové válce ze zatím neznámých důvodů přemalován Boženou Krasickou, která zrušila olemování obrazu a obě postavy, hlavně Pannu Marii, tím zvětšila. Společná svatozář zůstala zachována. Matka Boží je v jejím podání mladá žena, oděná do nachově červeného šatu a jasně modrého pláště. Jak plášť, tak i šaty mají zlatý lem, stejně tak i Ježíškova košilka. Panna Maria drží Děťátko v náručí a její dlaně se spojují na jeho nožkách. Tiskne tvářičku Ježíše ke své levé tváři. Jako jasné majáky, symbolizující naději, vynořují se oba z tmavého, hnědo-černého pozadí obrazu. Kaple je dodnes vybavena pro sloužení liturgie s menším počtem lidí; jako v hlavní lodi kostela má také ona oltář z velkobrekciového mramoru. Nechybí tu postříbřený svatostánek s křížkem. V současné době její prostor slouží během mše rodinám s malými dětmi.

Nechme nyní zaznít slova legendy, která se váže k zobrazení Panny Marie Dobré Rady (volně citováno podle knihy Vítězslava Štajnochra Panna Maria Divo-tvůrkyně):

foto: Vít Horník

Milostný obraz Panny Marie Matky Dobré Rady, Madonna del buon Consiglio, pocházel z albánského Skadaru (Shkodra), kde byl vymalován na zdi v kostele. Za tureckého vpádu v polovině 15. století žádali dva zbožní muži Pannu Marii o dobrou radu v ohrožení. Tu malba, část fresky, vystoupila ze zdi a počala se vznášet směrem západním. Muži se tím směrem vydali a dostali se až do Genazzana, kde obraz našli. Zde si Panna Maria vyvolila chudou vdovu Petrucciu, aby obětovala jedinou minci a pro milostný obraz nechala postavit nový chrám. Dílo se zázračně zdařilo roku 1467. Po papežské korunovaci genazzanského obrazu roku 1682 se úcta šířila po celém křesťanském světě. Papež Lev XIII. zavedl svátek Panny Marie Matky Dobré Rady a titul vtělil 22. dubna 1903 do Loretánských litaní. Poutní místo v Genazzanu je v duchovní péči augustiniánů-eremitů, kteří rovněž šířili její kult. Panna Maria Matka Dobré

Rady je Mater Domus řádu augustiniánů. Vyobrazení polopostavy Panny Marie s Ježíškem po levici objímajícím Matku bylo motivováno prototypem ikony Eleúsy, Matky Boží soustrastné, slitovné. Nad hlavou Panny je charakteristická duhová aureola. (Genazzano je město a comune v metropolitním městě Římě; nachází se na tufovém výběžku.)

Obraz Panny Marie Matky Dobré rady mají například také v augustiniánském kostele Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně. Pochází z 18. století a je uctíván v kapli Čtrnácti svatých pomocníků.

A na závěr ještě několik slov k oběma autorkám obrazu:

Milena Šimková-Elgrová, (*1898 Hradec Králové †1977 Brno), byla česká malířka a profesorka kreslení pro střední školy. Za studiem odešla do Prahy, kde se nechala zapsat na Uměleckopřemyslovou školu u prof. Emanuela Dítěte a Jakuba Schikanedra. Po dokončení školy v r. 1921 absolvovala soukromou krajinářskou školu Aloise Kalvody. Byla členkou SVU Aleš v Brně a Sdružení výtvarných umělců moravských v Hodoníně (zdroj: Encyklopedie města Brna).

O Boženě Krasické, autorce nynější podoby obrazu (*1891 Kuřim †?), zatím nevíme téměř nic. Zdá se, že v Mariánské kapli v kostele sv. Augustina jde o její jedinou známou práci, neboť podle záznamu v matrice sezdaných v kostele na Starém Brně ani malířkou nebyla, nýbrž soukromou úřednicí. Zato její o pět let mladší sestra, Julie Šimíčková (*1896 †?), působila jako malířka, která měla v Brně několik výstav, ale také jako odborná učitelka výtvarné výchovy a hudby, takže se můžeme ptát, zda se na přemalování nepodílela i ona. (Obě sestry měly v kostele na Starém Brně svatbu.)

Jana Osolobě